

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Militarismens Fallit

Citation: Larsen, Karl: "Militarismens Fallit", i Larsen, Karl: *Militarismens Fallit*, Nyt Nordisk Forlag, 1919, s. 15. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-larsenk_18-shoot-idm139929085892544.pdf (tilgået 28. oktober 2021)

Anvendt udgave: Militarismens Fallit

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

↪ Med al Krigsophidselsens Overdrivelse er Tyskland bleven betegnet som Nutidens eneste militært aggressive Stat, hvis Befolkning alene blev opdraget i militær Aand, og hvis Ledelse tilmed i Kraft af dens autokratiske Princip var lagt i en enkelt Mands Haand uden anden Persons eller Institutions Medansvar indentor Folket. Herud fra naaede man da ogsaa konsekvent til den Tanke at ville stille Kejser Wilhelm for en Domstol som den [16](#)ansvarlige Ophavsmand til Verdenskrigen, paa samme Maade, som man vilde dømme en Privatmand, der pludseligt i fredeligt Selskab gav sig til at trække Kniven og kaste sig over de Tilstedeværende for at plyndre dem for Uhre og Ringe Aarsagerne til nationale Krige og ganske særligt til en Krig, der omfatter saa store Nationer og mægtige Interesser som den sidste, er utvivlsomt saa mangfoldige, at Ansvar et aldrig vil kunne lægges paa en større eller mindre Kreds af Mænd, endsige paa en enkelt Mand, hvor megen afgørende Magt der end synes lagt i hans Haand. De eller han kan allerhøjst komme til at tage en Beslutning om *Tidspunktet* for Krigens Udbrud, hvor de da vil handle efter bedste Skøn og i Henseende til Sindelag og Klogskab maa staa til Ansvar for Historiens — iøvrigt noget lunefulde — Domstol De virkelige Ophavsmænd til slige store nationale Krige er historiske Forhold, økonomisk Konkurrence, forskelligt Samfundssyn og meget andet, som indenfor de enkelte Samfund forener de herskende med de beherskede i gensidig Afhængighed Og naar Marskalk *Foch* for nylig har sagt, at »Demokratier som vore *angriber* aldrig; de ønsker at leve i Fred og vokse i Fred,« saa turde slige Demokratier saa godt som militære Autokratier gennem den Kejser, der hedder Folkestemningen og hans Organer i Presse og politiske Repræsentationer finde Vejen til baade Forsvarskrigen [17](#)og Angrebskrigen, naar Omstændighederne har bragt Situationen til at modnes. Man erindre de demokratiske amerikanske Fristaters Holdning overfor Spanien med dets Kuba og Filippiner og — hvad der ligger særligt nær ved Tanken paa Marskalk Fochs Paastand — den tredje franske Republiks Krigshistorie, som viser, at end ikke de langt mere overskuelige, rene Kolonikrige behøver noget autokratisk Militærregimente for at komme i Stand; thi det kan vel næppe hævdes, at det var det uskyldige franske Demokrati, der blev angrebet i Tonkin, Madagaskar, Marokko.